

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 70 lir (za inozemstvo 75 lir), za 1/2 leta 35 lir, za 1/4 leta 17,50 lir, mesečno 6.— lir. Tedenska izdaja letno 25 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

Izhaja vsak torek in petek

Liubliana, torek 28. oktobra 1941-XX

Cena posamezni številki 0.60

Mesta in vasi na bivšem mrtvem močvirju

V mladem italijanskem mestu Littoriji, ki je pred devetimi leti nastalo na nekdanjem Pontinskem močvirju, je bil v nedeljo velik praznik dela in trdne volje. Pred Ducejem je 2895 naseljencev sprejelo v svojo last domove in zemljišča na nekdanjem mrtvem močvirju, ki je bilo po smelih načrtih izsušeno ter s titanskimi napori tako obdelano, da daje zdaj nad 140.000 ha plodne zemlje.

Ko je prišel na oblast, se je Mussolini takoj lotil izsuševanja močvirnatoga in malaričnega ozemlja. Konec l. 1923. je uvedel »integralno obdelovanje«, pri čemer je bil pojem obdelovanja razširjen tako, da ni bilo več govora o spremembi kake pustinja ali kakega močvirja v skromen pašnik, temveč samo še o preobrazitvi močvirij in pustinj v polnovredna rodovitna zemljišča. Razliko med obdelovanjem prej in pod vodstvom Duceja kažejo naslednje številke: od l. 1870. do l. 1922. so od države obdelana pustinjaška zemljišča obsegala 1 milijon 390.981 ha, Ducejev režim pa je v devetnajstih letih razširil rodovitna zemljišča na 5.706.938 ha. Od l. 1870. do 1922. so dali razni režimi za melioracije kakih 700 milijonov lir, Ducejev režim pa je dal 11 milijard.

Na Pontinskem močvirju, ki so ga zaman skušali krotiti in užgati mnogi vladarji in oblastniki, so nastala mesta Littoria (30. junija 1932.), Sabaudia (5. avgusta 1933.), Pontinia (19. decembra 1934.), Aprilia (25. aprila 1936.) in Pomezia (22. aprila 1938.) kot središča 18 kmečkih naselbin, v katerih živi nad 3550 kmečkih družin, ki imajo nad 50.000 članov. Osušeno ozemlje daje nad 100 milijonov lir letnega dobička.

Državni prispevki za osušitev Pontinskega polja so znašali po 12.600 lir na hektar. Pred leti so na Pontinskem polju pridelali nekaj tisoč stotov žita, zdaj pridelajo na stotisoče stotov, poleg tega pa velike količine sladkorne repe in drugih pridelkov. Nekatera posestva so pridelala nad 62 stotov žita in nad 500 stotov sladkorne repe. Naseljenci gojijo 51 tisoč glav živine, med njimi 3500 krav mlekaric. Bojevniška ustanova je sama zgradila 2951 kmečkih hiš, 487 km ceste, 15.600 km prekopov, 21 km vodovodov, 640 km električnih napeljav ter 1080 km telefonskih zvez. Zemljišča so zavarovana z gozdnimi pasovi in je bilo v ta namen zasajenih že nad 35.000 dreves. Na Pontinskem polju pridelujejo tudi bombaž in so že od l. 1937. znatni pridelki.

Množica naseljencev, ki so postali lastniki lepih domačij in zemljišč, je z velikim navdušenjem pritrjevala Ducejevemu poudarku, da so uspehi na Pontinskem polju na eni strani dokaz visokih organizacijskih in stvariteljskih sposobnosti, na drugi pa poročstvo za doseg najvišjih ciljev Italije.

Veliko pozitivno delo, ki je bilo izvršeno na Pontinskem polju, je pač najbolj zgovoren dokaz, kako so se s pohodom na Rim dvignile ustvarjalne sile italijanskega naroda. V znaku dela in zmage praznuje zato italijanski narod 28. oktober.

Porazdeljevanje tekstilnih izdelkov, obutve in oblačil

Dodatno k poročilu o prijavi zaloga tekstilnega blaga, oblačil in obutve v prejšnji številki »Trgovskega lista« objavljamo še naslednje uradno pojasnilo:

V zvezi z naredbo Visokega Komisarjata z dne 7. X. 1941-XIX št. 122 se pojasnjuje naslednje:

1. Inventar blaga se mora sestaviti na posebnih tiskanih obrazcih, katerih razdelitev bo oskrbela v Ljubljani Zbornica za TI, v drugih krajih pa občine. Medtem pa naj industriji, trgovci in obrtniki sestavijo inventar na posebnih polah, iz katerih bodo kasneje prepisali podatke v tiskane obrazce.

Sestava inventarja se mora izvršiti po stanju o polnoči od 29. na 30. september 1941 (morebiti kasneje prejeta blago je seveda pripisati) in bi morala biti končana do 27. X. 1941.

Inventar sestoji iz 7 velikih skupin, in sicer:

- tkanine,
- pletenine,
- konfekcija,
- druga konfekcija,
- hišno perilo,
- obutev,
- razno.

Blago je navesti po številu, metrih, parihi, ducatih itd., kakor je pač trgovski običaj za dotično blago.

ad a) sukno za obleke, za površnike, za dežne plašče, za moške in ženske, podloge, tkanine za osebno perilo, tkanine za hišno perilo, lahke tkanine za zavese, težke tkanine za pohištvo, gardine in tapete, nepremočljive tkanine sploh, vse druge tkanine, ki niso posebej imenovane;

ad b) zimske in letne pletenine za moške, ženske, deklice in otroke; maje, spodnje hlače, kombineže, džemperji, nogavice, fine nogavice, kopalne obleke, moške nogavice;

ad c) za moške in ženske nad 15 let, za dečke in deklice od 5. do vključno 14. leta, za otroke od 1. do vključno 4. leta: obleke, spuščene jopice, hlače, hlačke, spodnje obleke, dežni plašči, površniki, nepremočljivi plašči, srajce, srajčice, kombineže, spodnje jopice za ženske, vse to, če ni izključno od pletenin; ako blago ni iz same volne, je navesti druge tvarine v procentih; izvzeta je tu delovna konfekcija;

ad d) delovne obleke, zaščitne delovne obleke, delovne jopice, delovne hlače, delovne hlačke, delovne spodnje hlače, ki niso iz pletenin, kopalni plašči, pidžame, halje, robci za nos, robci, predpasniki, rute in šerpe;

ad e) odeje za postelje, odeje za potovanje, šivane odeje, pregrinjala, rjuhe, podloge za blazine, podloge za žimnice, prti po 6, 12 in več kosov, serveti, brisalke vseh vrst;

ad e) obutev za moške, ženske, dečke, deklice in otroke, izvzemši obutev za industrijske svrhe in zaščitno obutev, ki se mora navesti brez razločevanja obutve iz usnja (pri katerih je gornji del in plat iz kože, usnja ali nadomestka za usnje), druga obutev (pri kateri je gornji del iz gumije, nadomestkov gumija ali tkanine), domači čevlji (samo oni iz kože, usnja ali gume);

ad f) kovčegi iz kože in usnja, oblačilno krzno, razni predeni oblačilni predmeti za prodajo na drobno.

Inventar se mora sestaviti v treh izvodih. Dva izvoda morajo sestavljati izpolnjena vrtni Zbornici za TI po združenju oz. občini, po kateri so obrazce prejeli. Združenja oz. občine morajo pri tem kontrolirati, ali so formularji v redu in pravilno izpolnjeni.

Pri vrtni Zbornici morajo biti izvodi inventarja razvrščeni po kategorijah: industrija, obrt, trgovina na debelo, trgovina na drobno, krošnjarstvo, zastopništvo, zaloge in dr. V posameznih kategorijah je razvrstiti formularje: samo tkanine, samo pletenine, razne konfekcije in formularji za trgovine z mešanim blagom, ki so, ker gre za razne predmete, sestavile več tabel.

2. Trgovcem na debelo in drobno in obrtnikom je dopustna nabava navedenih predmetov. Prodajne tvrdke razbremenijo lastne inventarje za prodano blago, ki ga prevzamejo v breme prejemne tvrdke. Prodajne tvrdke morajo o prodaji obvestiti Zbornico za TI.

Industrijska podjetja in proizvajalne obrti nadaljujejo svoje delo, morajo pa dnevno zabeleževati porabljene surovine in izgotovljene izdelke.

3. Dovolj se izročitev predmetov, kupljenih ali pa izdelanih po naročilu privatnikov pred 30. 9. 1940.

Zaradi kontrole se mora izročitev teh predmetov naznaniti Zbornici za TI ali okrajnim glavarstvom.

4. Prosta je prodaja občinstvu proti predložitvi osebne izkaznice za sledeče predmete: izgotovljene obleke za novorojence, čepice in prtiči za otroke, dežniki in njih podloge, klobuki, rokavice, ovratniki in kravate, modrci, futerali, modrčki, intimni in vsakovrstni pasovi, higienski serviete do največje mere 60x60 cm, naramnice,

podveze, nogavice za krčne žile, podveze in potilnice, žalni trakovi, ščiti za nogavice, tkanine in manufakture iz slame, papirja, celofana in žaganja, planele, perilo in okraski za cerkvena opravila, čipke, vezene in tul (z izjemo vezennih tkanin), trakovi in odrezki do 20 cm široki, vse tako imenovano kratko blago, stikano, spleteno ali prepletano, ki se potrebuje za okrasek oblačil ali opremnih predmetov, ne širše od 5 cm, pozamentarije, gumbi, zapore na zadrge, kaveljčki, zaponke in slično, zastavice, praporji in znaki, predposteljniki in preproge za tla, predmeti za ortopedično rabo, antiseptični ovojji in gaze za zdravljenje, tkanine za ambalažo, jadra in tehnične predmete, lesene coklje, povoščeno platno in sploh gumirano platno, povoščene namizne tkanine, pergamoidi in termoidi za kovčege, specialne gumirane tkanine za tiskarske in litografske stroje, razne gumirane konfekcije in tkanine za sanitetno rabo, kadi in banje iz gumiranih tkanin in za kopalje, copate brez kože ali usnja, športni predmeti (izvzemši čevlje in oblačila). Za te predmete ni treba sestaviti inventarja, niti jih vpisovati v register za nabave in prodaje.

5. Smejo se prodajati tudi drugi tekstilni izdelki, oblačilni predmeti in obutev (kar ni navedeno v točki 4.) za vojaške svrhe in vojaškim oblastvom in zavodom ter tvrdkam, ki nabavljajo za vojsko, proti predložitvi osebne izkaznice; nadalje častnikom in podčastnikom, namenjenim v operacijsko cono, proti predložitvi odhodnega naloga.

Vsi prizadeti trgovci se nujno opozarjajo, naj začno takoj sestavljati inventarje po gori objavljanih navodilih, da se bo vpis v tiskane obrazce mogel izvršiti brez vsakih zamud, kakor hitro bodo razposlani obrazci.

Kdaj in kje se bodo ti obrazci dobivali, bo objavljeno v »Trgovskem listu«.

Uspešno delovanje Trg. društva „Merkur“

Iz poročila tajnika Antona Agnole

O delovanju Trg. društva »Merkur« je na občnem zboru poročal tajnik Anton Agnola. Iz njegovega skrbno sestavljenega in z odobravanjem sprejetega govora posnemamo naslednje podatke:

Obračun o delovanju društva v preteklem letu kaže živo delavnost društva, ki je bila rezultat dobre volje in društvene povezanosti članov. Nato je tajnik Agnola v svojem poročilu počastil spomin umrlih članov: Julija Lončarja, družabnika tv. Lončar, Raška, Stare, Josipa Kunca, družabnika tv. Josip Kunc & Co, in Marije Česnik, trgovke v Ljubljani. Vsi zborovalci so pietetno počastili njihov spomin.

V svojem nadaljnjem poročilu je tajnik Agnola naglasil, da se je društveno delo zlasti delilo na štiri skupine: na posredovalnico za delo, na socialno pomoč, poučne tečaje in izdajanje publikacij.

Društvo »Merkur« je bilo med

prvimi, ki je spoznalo važno nalogo posredovanja za zaposlitev trgovskih nameščencev in je to nalogo uspešno opravljalo do zadnjega časa, ko so posredovanje za delo prevzele javne ustanove. V preteklem letu je društvo razposlalo 246 obvestil za prosta mesta, katerih je bilo prijavljenih 43.

Tudi vprašanju socialne pomoči je posvetilo društvo »Merkur« že zelo zgodaj svojo pozornost in zbralo v ugodnih letih podporne skladi, iz katerega je črpalo sredstva za podpiranje svojih članov, ki so prišli v stisko. Vsem, ki so podpirali to akcijo društva, je izrekel tajnik Agnola toplo zahvalo, zlasti pa predsedniku dr. Windischerju, ki je z vztrajno vnemo našel vedno nove vire. Prosi vse, da tudi v bodoče podpirajo društvo v njegovi socialni akciji.

Posebno vidne uspehe pa je doseglo društvo »Merkur« s prirejanjem poučnih tečajev. Društvo je

pri tem gledalo zlasti na praktične potrebe trgovskega narasčaja, ki se hoče čim bolj usposobiti za svoj poklic. Društvo je pripravilo tečaj za stenografijo ter jezikovne tečaje za italijanski in nemški jezik. Takoj po priključitvi Ljubljanske pokrajine Kraljevini Italiji je društvo zaradi posebne važnosti italijanskega jezika za našo pokrajino pripravilo tri tečaje za italijanski jezik, in sicer za začetnike ter nižji in višji tečaj italijanskega jezika. Poleg tega pa še posebni tečaj za italijansko trgovsko korespondenco. Tečaji so bili zelo dobro obiskani ter je število obiskovalcev naraslo od lanskih 200 na 300. Posebno razveseljivo pa je to, da so obiskovalci ves čas redno obiskovali tečaje in so bili zato tudi doseženi učni uspehi zelo dobri. Revnejšim je društvo omogočilo brezplačno obiskovanje tečajev. Prirejanje tečajev je zahtevalo od društvene blagajne izredne izdatke, katerih pa se zaradi velike koristnosti tečajev nismo ustrašili.

Trg. društvo »Merkur« je izdajalo do zadnjega časa »Trg. tovariša«, ki ga je vsa leta vzgledno urejeval g. Josip J. Kavčič. Izdajalo je nadalje v vseh trgovskih krogih priljubljeni »Trgovski kolektor«, ki ga že celo vrsto let spretno ureja g. Fran Zelenik.

Trg. društvo »Merkur« ima tudi svojo knjižnico, ki ima tudi lepo število strokovnih in leposlovnih del. Knjižnica je članom vedno na razpolago.

Koncem svojega govora je podal tajnik Agnola statistične podatke o članstvu: društvo ima 15 častnih, 34 ustanovnih, 116 podpornih članov trg. sotrudnikov, 366 rednih članov sotrudnikov, 53 podporne članov trgovcev in 126 rednih članov trgovcev, skupno torej 693 članov.

Bilanca, ki jo je predložilo Trg. društvo »Merkur« ob svoji 40 letnici, je bila torej vseskozi aktivna.

Določbe o izdelovanju slaščic

Visoki Komisarjat za Ljubljansko pokrajino, v zvezi s svojo naredbo z dne 11. sept. 1941-XIX, št. 101, v zadevi prepovedi izdelovanja in prodaje piškotov in slaščičarskih izdelkov, dovoljuje naslednje slaščičarske izdelke:

mandljeve slaščice (izdelane iz medu, sladkorja, oreščkov, čokolade, sadja in mandljev) do konca meseca decembra t. l.;

slaščice in mandolate (izdelane izključno iz mandol, grozdnega sladkorja, sladkorja in medu);

slaščice »pinokat« (izdelane iz mandljev, pinjol in sladkorja);

kandirano sadje, včevšji marone (izdelano izključno iz sadja, grozdnega sladkorja in sladkorja);

medene kolače (izdelane iz fig, sultanin in mandljev, oreščkov, pinjol, kandiranega sadja in mandljevega testa) do konca decembra t. l.

Opozarja nadalje, da se morajo zaloge, ki se niso razprodale, prijaviti pokrajinskemu Prehranjevalnemu zavodu Visokega Komisarjata, ki je pooblaščen, da jih prevzame do 5. novembra. Naknadno se bo dovolilo izdelovanje in prodaja piškotov za otroke in bolnike v določenih količinah ter v okviru predpisov, izdanih po pokrajinskem Prehranjevalnem zavodu.

Poravnajte naročnino!

Žitna žetev v Ljubljanski pokrajini

Po podatkih, ki jih je zbral Prehranjevalni zavod, je dala letošnja žetev v posameznih okrajih naslednje rezultate:

Okraj Črnomelj:			
11 občin in 3670 kmetij:			
pšenice	rži	sojice	ječmena
9.382	870	151	4.928
v stotih:			
9382	870	151	4928
Okraj Kočevje:			
13 občin in 3443 kmetij:			
3.077	211	136	3.517
Okraj Ljubljana:			
24 občin in 5417 kmetij:			
16.871	1846	1240	10.753
Okraj Logatec:			
11 občin in 1675 kmetij:			
3.174	277	22	1.965
Okraj Novo mesto:			
30 občin in 9295 kmetij:			
28.856	2079	9792	10.374
Mesto Ljubljana:			
272 kmetij:			
1.181	169	19	559

Vsa Ljubljanska pokrajina je torej pridelala na 23.770 ha zemlje 6.245.352 kg pšenice, 545.435 kg rži, 336.294 kg sojice in 3.209.826 kg ječmena. Vsega žita je bilo torej pridelanega 10.376.907 kg ali 34 kg na glavo prebivalca.

Iz italijanskega gospodarstva

Pri prepovedi prodaje in nakupa zlata, platine in dragocenih kamnov so dovoljene nekatere izjeme. Kupoprodaja je dovoljena na splošno: za kemične proizvode na podlagi zlata, srebra itd., dragocenih kovin za dentistične, zdravniške in laboratorijske svrhe, dragocenih kamnov za umetnostne predmete, za vojno industrijo ter zlatih in srebrnih predmetov za verski kult. Dovoljena je tudi prodaja starega denarja iz zlata in srebra, ki je bil kovani do l. 1850., ter trgovina s srebrnimi urami, zlatimi poročnimi prstani, ki ne tehtajo več ko pet gramov zlata, in polnilnimi peresi, pri katerih sta zlato in srebro samo v okras. Zastavljalnicam ni treba delati inventarja, ki je bil predpisan z zakonom. Banca d'Italia je pooblaščenca nakupovati zlato ter dajati predujme proti zastavi zlata in zlatih predmetov.

Italijansko-hrvatska podkomisija za bančna vprašanja se bo sestala v Rimu, da uredi predvsem poslovanje hrvatskih bank na ozemlju, ki je zasledeno od Italije.

Italijansko-nemški sporazum o znižanju poštnih in telegrafskih pristojbin stopi v veljavo 1. januarja. Pristojbina za pisma bo znižana od 1.25 na 1 liro, za dopisnice pa od 0.75 na 0.50 lire.

Velike komunalne razstave v Rimu se bodo udeležili tudi številni predstavniki mestnih občin Turčije.

Nad poldrugi milijon ton železa so nabrali samo v Rimu.

Službeni list za Ljubljansko pokrajino,

kos 85. z dne 22. oktobra je objavil naredbo Vis. Komisarja o ustanovitvi izpitne komisije za učitelje v šolah za defektne otroke in odločbo Vis. Komisarijata o preureditvi gasilstva. (Za izrednega komisarja se imenuje cav. uff. dr. inž. Giorgio Conighi, v sosvet, ki mu bo v pomoč, pa dr. A. Kodre, Bogdan Pogačnik in dr. inž. France Dolenc.)

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovrtnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Šelenburgova ul. 8
Telefon št. 22-72.

Spremembe taksnih zakonov

Nova emisija državnih kolkov — Pretisik kolkov bivše banovine, menic in taksnih vrednotnic

Visoki Komisar za Ljubljansko pokrajino je izdal, smatrajoč za potrebno, da se spremenijo in vzporedijo veljajoče določbe o taksah in uvedejo novi kolki in taksne vrednotnice, naslednjo naredbo:

Člen 1. — Postavke taks po zakonu o taksah in po zakonu o sodnih taksah s spremembami in dopolnitvami, izdanimi do 6. aprila 1941., se nadomeščajo takole:

namesto din	lir	namesto din	lir
0.05	0.02	139.—	55.60
0.10	0.05	140.—	56.—
0.20	0.10	150.—	60.—
0.25	0.10	154.—	61.60
0.30	0.15	174.—	69.60
0.35	0.15	180.—	72.—
0.40	0.20	192.—	76.80
0.45	0.20	200.—	80.—
0.50	0.20	225.—	90.—
0.60	0.30	230.—	92.—
0.75	0.30	240.—	96.—
0.80	0.40	250.—	100.—
1.—	0.40	262.50	105.—
1.50	0.60	268.—	107.20
2.—	0.80	300.—	120.—
2.50	1.—	306.—	122.40
3.—	1.20	320.—	128.—
4.—	1.60	350.—	140.—
4.50	1.80	375.—	150.—
5.—	2.—	382.—	152.80
6.—	2.40	400.—	160.—
6.50	2.60	450.—	180.—
7.50	3.—	458.—	183.20
8.—	3.20	480.—	192.—
9.—	3.60	487.50	195.—
10.—	4.—	500.—	200.—
10.50	4.20	534.—	213.60
12.—	4.80	560.—	224.—
13.—	5.20	600.—	240.—
13.50	5.40	610.—	244.—
15.—	6.—	650.—	260.—
16.—	6.40	720.—	288.—
19.—	7.60	750.—	300.—
20.—	8.—	760.—	304.—
22.50	9.—	800.—	320.—
24.—	9.60	880.—	352.—
25.—	10.—	1000.—	400.—
26.—	10.40	1040.—	416.—
30.—	12.—	1200.—	480.—
34.—	13.60	1360.—	544.—
37.50	15.—	1400.—	560.—
40.—	16.—	1500.—	600.—
43.—	17.20	1520.—	608.—
45.—	18.—	1600.—	640.—
50.—	20.—	1875.—	750.—
52.—	20.80	2000.—	800.—
58.—	23.20	2250.—	900.—
60.—	24.—	2500.—	1000.—
61.—	24.40	2600.—	1040.—
65.—	26.—	2625.—	1050.—
70.—	28.—	3000.—	1200.—
75.—	30.—	3200.—	1280.—
79.—	31.60	3500.—	1400.—
80.—	32.—	4000.—	1600.—
90.—	36.—	4200.—	1680.—
94.—	37.60	4500.—	1800.—
100.—	40.—	5000.—	2000.—
109.—	43.60	6000.—	2400.—
112.50	45.—	7500.—	3000.—
116.—	46.40	8000.—	3200.—
120.—	48.—	10000.—	4000.—
124.—	49.60	15000.—	6000.—
130.—	52.—	20000.—	8000.—

Člen 2. — Višina taks, določeneh po tarifi odstotno, ostane nespremenjena in se na pogodbe, sklenjene v lirski veljavi, pobirajo te takse v lirah.

Člen 3. — Če je osnova za odmero taks na dosedanjih spisih izražena v dinarjih, se mora preračunati v lire po razmerju 38 lir za 100 dinarjev.

Člen 4. — Pri odstotnih taksah se zaokroži taksna osnova, izražena v dinarjih, na stotico v lirah

navzdol, če deli ne dosega 50 lir, deli nad 50 lir pa se zaokrožajo na stotice v lirah navzgor.

Pri plačilu taks v gotovini se zaokrožajo deli pod 10 stotink na 10 stotink.

Člen 5. — Vsi posli po zakonu o taksah in po zakonu o sodnih taksah iz pristojnosti finančnega ministrstva bivše vladavine preidejo v pristojnost Visokega komisariata za Ljubljansko pokrajino (finančni oddelek).

Člen 6. — Določbe členov 2., 3. in 4. veljajo tudi za pokrajinske takse (takse bivše banovine).

Člen 7. — S 1. novembrom 1941-XX se vzamejo iz obteka državni kolki z dinarsko vrednostjo in se istega dne izdajo novi državni kolki za Ljubljansko pokrajino z vrednostjo v lirah.

Z istim dnem se vzamejo iz obteka tudi pokrajinski kolki (kolki bivše banovine) v dinarjih.

Člen 8. — Državni kolki, vzeti iz obteka po določbi prednjega člena, se zamenjujejo s kolki nove emisije od 1. do 30. novembra 1941-XX pri davčnih upravah na nekolkovano prošnjo, v kateri je treba navesti vrsto in količino kolkov, ki naj se zamenjajo.

Pri zamenjavi se držijo davčne uprave obličnosti, predpisanih po pravilniku finančnega ministrstva bivše jugoslovanske vlade z dne 8. jul. 1929., Urad. list št. 112/448.

Doslej veljajoči pokrajinski kolki pa se pretisnejo z vrednostjo v lirah v istem roku, kakor je določen v prvem odstavku, pri finančnem oddelku Visokega komisariata, prav tako na nekolkovano prošnjo, v kateri sta navedeni vrsta in količina kolkov, ki naj se pretisnejo.

Po preteku roka iz prvega odstavka se kolki ne bodo več ne zamenjavali ne pretiskovali.

Člen 9. — V roku od 1. do 30. novembra 1941-XX se morajo pri davčnih upravah pretaksirati na ustrezno takso v lirah iz člena 1. te naredbe golice menic in druge taksne vrednotnice; pri tem se pritisne nanje uradni pečat in pristavi podpis odgovornega uradnika. Pri tej priložnosti bodo predložili meničnih golic in drugih taksnih vrednotnic morali plačati razliko po spremembah iz člena 1.

Ko preteče spredaj določeni rok, se bodo smatrale golice menic in druge taksne vrednotnice, ki niso bile predložene v pretisk in pretaksiranje, kot brez vrednosti.

Člen 10. — Ta naredba stopi v veljavo z dnem 1. novembra 1941-XX.

Ljubljana 20. oktobra 1941-XIX.

Visoki komisar
za Ljubljansko pokrajino:
Emilio Grazioli

Prodaja blaga proti izmenjavi za deželne pridelke

Visoki Komisarjat je poslal Zbornici za TI naslednji dopis:

»Dognalo se je, da zlasti trgovci na deželi prodajajo predmete kmetovalcem ne za gotovino, ampak za protivrednost kmečkih pridelkov, zlasti živil. Na ta način se izigravajo predpisi, ki jih je izdal Visoki Komisarjat za uravnavanje preskrbe prebivalstva z živili.

Prav posebno se je ta razvada uveljavila v poslednjem času pri prodaji presnega masla, ki je pod nadzorstvom Prehranjevalnega zavoda za Ljubljansko pokrajino. Na ta način prodano presno maslo se odteguje kontroli razdeljevanja tolaš, se kupuje in prodaja po cenah nad uradno določenimi maksimi-

malnimi cenami in ga morejo kupovati le gmotno dobro stoječi ljudje. Ta način prodaje presnega masla upravičeno razburja kmetovalce, ki so organizirani v gospodarskih organizacijah in so po teh prisiljeni po oblasteh oddajati mleko v svežem stanju v Ljubljano po določeni maksimalni ceni. Pri takem stanju so kmetovalci nekako prisiljeni predelavati mleko v presno maslo še tudi iz razloga, ker je predelava mleka pri takem načinu vnovčevanja presnega masla bolj rentabilna kakor pa oddaja mleka v svežem stanju. Tudi je to eden glavnih razlogov, da ni moči preskrbeti Ljubljane s sve-

žim mlekom samo iz ozemlja Ljubljanske pokrajine.

Zbornica se na gori navedeno dejstvo opozarja ter hkrati naproša, da stoni potrebne korake, da se odpravijo ti nedostatki, ker ovirajo razvoj mlekarstva.«

Prosimo vse gospode trgovce, da to opozorilo v polnem obsegu upoštevajo, ker je prodaja blaga proti izmenjavi za deželne pridelke ne le nedopustna, temveč tudi nesocialna.

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje spremembe:

«Intra», družba z o. z. za proizvajanje in razpečevanje gradbenih potrebščin. Izbrise se poslovodja Plazer Leo, vpiše pa se novi poslovodja Franc Jerebič, zasebni uradnik v Ljubljani. Zaznamuje se sprememba poslovodje Deutscha Celestina v «Deutsch-Hrašovec Celestin».

«Kuverta», konfekejska tvornica, družba z o. z. — Izbrise se zbog smrti poslovodja Egon Srebre, vpiše pa se novi poslovodja Milan Guzelj, komercialni direktor Zdrženih papirnic Vevče, Goricihane in Medvode.

I. Magušar & Co., družba z o. z. v Vrhniki. Izbrise se zbog smrti poslovodja Ivan Magušar.

Trgovska poslovalnica Kmetijske družbe, družba z o. z. v Ljubljani. — Izbrise se poslovodje: dr. Stanjo Kovačič, Oton Detela in Anton Soršak, vpišejo pa se novi poslovodje: Ivan Pucelj, min. v p., Ivan Kronovšek, posest. sin v Ljubljani in Janko Bukovec, zas. uradnik v Ljubljani.

Franjo Žagar, družba z o. z. v likvidaciji, Rakek. — Sklep o razdružitvi in likvidaciji družbe se je preklical. Besedilo firme odslej: Franjo Žagar, družba z o. z. Izbrise se: likvidatorja Franjo in Karl Žagar ter poslovodja Franjo Hmelak.

Modernizacija poslovalnic na Balkanu

se nazorno vidi v pregledu izvoza nemških pisalnih in računskih strojev. »Südost-Echo« je objavil pregled nemškega izvoza računskih in razumnovalnih strojev od l. 1933. do l. 1939. Pri računskih strojih je bil delež balkanskih dežel l. 1933. samo 3,7%, v prvi polovici l. 1939. pa že 17,5%. Pri razumnovalnih strojih so imele balkanske dežele l. 1936. delež 5,6%, v prvi polovici l. 1939. pa 12,7%. Med odjemalci je iz južno-vzhodne Evrope na prvem mestu Madžarska, na drugem pa bivša Jugoslavija in Rumunija s skoraj enakimi deleži. Mnogo pisarniških strojev in potrebščin pa je bilo iz Nemčije uvoženih tudi v Bolgarijo, Turčijo in Grčijo.

Slovaške državne železnice

uvedejo z novim letom novo blagovno tarifo, ki je pa prav za prav predelana in spremenjena stara češka blagovna tarifa od l. 1933. Klasifikacija blaga ostane skoraj nespremenjena, pač pa so vse tiskovine prevedene v slovaščino. Po novem letu izgubijo veljavo vse dosedanje dvojezične češko-slovaške deklaracije in druge tiskovine.

Produkcija premoga v Romuniji

se je letos precej zmanjšala, ker je s Sedmograško odpadlo nad 10% vse romunske produkcije premoga in ker močno primanjkuje v premogovnikih izvežbanih delovnih moči. V prvi polovici letošnjega leta so dali romunski premogovniki 1.061.108 tone rjavega ter 108.594 ton črnega premoga, lani pa je znašala produkcija v isti dobi 1.498.865 ton rjavega ter 144.288 ton črnega premoga.

Gospodarske vesti

Natovorni in razkladalni rok se s 27. oktobrom na postajama Ljubljana in Straža-Toplice znižata od 24 na 6 ur.

Nova železniška konferenca zaradi razdelitve železniškega parka bivše Jugoslavije bo v Zagrebu od 7. do 14. decembra, ker se na dosedanji konferenci ni to vprašanje dovolj praktično rešilo.

Med Svico in Hrvatsko je bil sklenjen sporazum o tovrnem in plačilnem prometu.

Plačilni sporazum med Hrvatsko in Finsko je bil podpisan v Zagrebu.

Ves proračun zagrebške občine (s proračunom mestnih podjetij) bo znašal skoraj pol milijarde kun. Zlasti so se zvišali izdatki mestnih podjetij, tako elektrarne od 36 na 149 milijonov kun, mestne plinarne za 11,4 na 52,7 milijona kun, mestnega vodovoda pa za 5,3 na 23,9 milijona kun.

Ravnateljstvo hrv. drž. železnice je odredilo, da ne sme noben potnik imeti s seboj več kakor 10 kg živil. Na progah južno od Karlovca in Sarajeva pa je ta količina omejena na 2 kg.

Cena petroleja je bila uradno na Hrvatskem določena takole: za prodajalce na drobno na 13.60 kune za kg, za prodajalce na debelo na 12.85 kune (za vagonске pošiljke), za manjše količine pa 13.25 kune.

Gospodarska Sloga, kmetijska organizacija bivše HSS, je prenehala delovati. Namesto nje se je ustanovila uradna Kmetijska družba.

Po posebni vladni naredbi se na Hrvatskem v korist države zaseže vse premoženje oseb, ki so pobegnile iz Hrvatske.

Dva premogovnika namerava kupiti zagrebška občina, da bi bila na ta način zagotovljena preskrba Zagreba s premogom.

Plačevanje premij za življenjsko zavarovanje je v Srbiji po odredbi vlade za dva meseca odloženo.

Celotni železniški promet v Srbiji je bil s 17. oktobrom ustavljen, kakor poroča »Donauzeitung«. Le nemški brzolaki in nekateri lokalni vlaki še obratujejo.

Na Bolgarskem smejo imeti posamezna gospodinjstva po posebni vladni odredbi na zalogi samo 6 kg fižola, 1 kg riža in 2 kg sladkorja.

Novi madžarski proračun predvideva 3256 milijonov pengov izdatkov ter kljub močno zvišanim davkom le 3082 milijonov pengov dohodkov. V novem proračunu so obsežni tudi izdatki in dohodki Sedmograške, ne pa tudi Bačke in Baranje.

Petrošnja mleka bo v Mariboru od 2. novembra dalje racionirana. Kakor se poroča iz Zagreba, je bila tudi v Zagrebu konferenca, da se pripravi racioniranje mlečnih izdelkov.

Nemške tvornice so prenehale izdelovati bicikle, kakor poročajo nemški listi, ker so prezaposleži z izdelovanjem drugih predmetov. Naročila na kolesa so oddale nemške tvornice tovarnam na zasedenem ozemlju.

Letošnja španska žitna letina bo za približno 43% boljša od lanske ter bo s tem prehrana Španije letos mnogo bolj zagotovljena ko lansko leto.

Veliko pomanjkanje premoga je v Egiptu. Posebno trpi zaradi tega pomanjkanja železniški promet.

Vlada USA je sklenila kakor že s Chile, Bolivijo, Brazilijo sedaj tudi z državo Peru dogovor, s katerim je zagotovljen ves izvozni presežek bakra, antimona, svinca, wolframa in kositra za ameriško poldržavno družbo Metal Reserve Co.

Denarstvo

Zagrebška občina bo začela izplačevati svoje še neamortizirane blagajniške zapise iz l. 1934. in 1937., katerih je izdala za 70 milijonov din.

Zagrebška borza je začela 11. junija zopet poslovati ter je imela do konca septembra za 683 milijonov kun deviznega prometa, od tega v nemških markah za 521, v italijanskih lirah pa za 161 milijonov kun.

Hranilne vloge so se od izbruha vojne pri nemških javnih hranilnicah zvišale od 20 na 30 milijard mark. Tudi vloge v bankah in drugih denarnih zavodih so se enako močno zvišale, da so vse vloge narasle za 14 milijard mark.

Francoski državni dolg znaša sedaj približno 760 milijard frankov, vse francosko narodno premoženje pa cenijo na 1600 milijard frankov, komaj dvakrat več kakor pa znaša državni dolg.